

SOCIAL MENTALITY AND RESEARCHER THINKERS JOURNAL

Open Access Refereed E-Journal & Refereed & Indexed

ISSN: 2630-631X

Social Sciences Indexed

www.smartofjournal.com / editorsmartjournal@gmail.com

February 2019

Article Arrival Date: 15.01.2019 Published Date:28.02.2019 Vol 5 / Issue 16 / pp:443-454

EKOİRİŐİŐMÇİLİK: ÖN LİSANS ÖĞRENCİLERİNE YÖNELİK BİR UYGULAMA

ECOENTREPRENEURSHIP: A RESEARCH ON ASSOCIATE DEGREE STUDENTS

Prof. Dr. H. Mustafa PAKSOY

Gaziantep Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, İşletme Bölümü Öğretim Üyesi, hmpaksoy@yahoo.com, Gaziantep/TÜRKİYE

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-7975-1795>

Öğr. Gör. Meryem GÜL

Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Düziçi Meslek Yüksek Okulu, meryemgul@osmaniye.edu.tr, Osmaniye/TÜRKİYE

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3668-6879>

Dr. Öğr. Üyesi B. Dilek ÖZBEZEK

Gaziantep Üniversitesi, İslahiye İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, dilekozbezek@gmail.com, Gaziantep/TÜRKİYE

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7176-1534>

ÖZET

Günümüzde insanların çevre duyarlılığının artması nedeniyle, girişimciler de mal ve hizmet üretirken çevre unsurunu dikkate almaya başlamışlardır. Böylece girişimcilikten ekogirişimciliğe doğru bir yöneliş başlamıştır. Girişimcilik ve ekoloji kavramlarının birleşmesi ile ortaya çıkan ekogirişimcilik kavramı, girişimcilerin faaliyetlerini yerine getirirken yapmış oldukları bu faaliyetlerin çevre üzerindeki olumsuz etkilerini azaltma anlamında kullanılmaktadır. Bu amaç doğrultusunda çalışmada ekogirişimcilik ile ilgili literatürdeki çalışmalara yer verilmiştir. Ayrıca çevresel bilinç, çevresel duyarlılık ve ekogirişimciliğin güçlü yapısının ekogirişimcilik yönelimi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bu doğrultuda Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Düziçi Meslek Yüksek Okulu'nda öğrenim gören 235 öğrenciden anket tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Elde edilen verilere faktör analizi, korelasyon ve regresyon analizleri, bağımsız örneklem t-testi ve tek yönlü varyans (ANOVA) analizleri yapılarak, araştırma hipotezleri test edilmiştir. Yapılan analizler sonucunda; çevresel bilinç, çevresel duyarlılık ve ekogirişimciliğin güçlü yapısının ekogirişimcilik yönelimi üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Çevre, Girişimcilik, Ekogirişimcilik.

Jel Kodu: M21, M21,M29.

ABSTRACT

Nowadays, with the increase in the environmental awareness that human beings have, entrepreneurs have begun to take into account the environmental factor while producing goods and services. Thus, a shift from entrepreneurship to eco-entrepreneurship has been initiated. The concept of eco-entrepreneurship, which is formed by the combination of entrepreneurship and ecology concepts, is used to reduce the negative effects of these activities on the environment. For this purpose, the studies in the literature on eco-entrepreneurship are included in this study. In addition, the effects of environmental consciousness, environmental sensitivity and the strong structure of eco-surgery on eco-entrepreneurship orientation are investigated. For this purpose, data was collected from 235 students from Osmaniye Korkut Ata University, Duzici Vocational High School with the questionnaire technique. Factor analysis, correlation and regression analysis, independent sample t-test and one-way variance (ANOVA) analyzes were performed and the research hypotheses were tested. As a result of the analysis performed, it is found that environmental awareness, environmental sensitivity and strong structure of eco-entrepreneurship have a significant effect on eco-entrepreneurship orientation.

Key words: Environment, Enterpreneurshipment, Ecoenterpreneurshipment.

Jel Kodu: M21, M21,M29.

1.GİRİŞ

Girişimciler; üretim faktörlerini bir araya getirerek gerekli girişimi başlatan, risk alan ve yenilik yapan kişiler olarak tanımlanırken; ekogirişimciler ise tüm bu faaliyetleri yerine getirirken doğal çevreyi de dikkate alan kişiler olarak tanımlanmaktadır. Günümüzde özellikle küresel ısınma, nüfus artışı vb. nedenlerle doğal kaynaklarda meydana gelen azalmalar insanların dikkatlerini çevrelere yöneltmelerine neden olmuştur. Bununla birlikte devletin işletmeler üzerinde çevreyle ilgili bir takım yaptırımlarının olması, çevreye zarar vermeyen ürünlere yönelik bir tüketici talebinin olması gibi durumlar girişimcileri

ekogirişimcilik faaliyetlerine yönlendirmiştir. Girişimcilik ve ekoloji kelimelerinin birleşmesiyle ortaya çıkan ekogirişimcilik kavramı, ile girişimciler üretim faaliyetlerini yerine getirirken çevreye zarar vermeyen üretim teknikleri ile tüketicilerin ihtiyaçlarını karşılayarak kıt olan kaynakların daha bilinçli şekilde kullanılmasını sağlamaktadır.

Bu çalışmada; çevresel bilinç, çevresel duyarlılık, ekogirişimciliğin güçlü yapısının ve demografik özelliklerin (yaş, cinsiyet, bölüm, sınıf ve ailenin aylık geliri) ekogirişimcilik yönelimi üzerindeki etkisi araştırılmıştır.

Bu çalışma dört bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm giriş bölümüdür. İkinci bölüm girişimcilik, çevre ve ekogirişimcilik konularıyla ilgili literatür çalışmasının yer aldığı bölümdür. Üçüncü bölüm, çalışmanın amacının, öneminin, kısıtlarının ve araştırma hipotezlerinin yer aldığı bölümdür. Dördüncü bölüm ise araştırma hipotezlerinin test edildiği ve çeşitli araştırmaların yer aldığı bölümdür. Çalışmadan elde edilen bulgular ve öneriler sonuç bölümünde ele alınmıştır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Girişimci, en yeni tekniklerle üretim faktörlerini bir araya getiren, mal ve hizmet üreten ve bu ürünlerden kar sağlamak amacıyla piyasaya sunan, kar ve zararı üstelenerek risk alan kişidir (Dolgun, 2003: 4). Girişimcilik ise toplum ve insanlar için değer yaratan, var olan fırsatları yakalayan ve bu fırsatlara cevap veren ve ortaya koyduğu yeniliklerle değişiklik sağlama sürecidir (Casson, 2005: 327). Girişimcilik kavramı ilk olarak, 17. yüzyılda Fransız askeri terminolojisinde uzun yolculukta rehberlik eden kişileri ifade etmek için kullanılırken; iş alanında ilk kez 18 yüzyılda Fransa'da Richard Cantillon tarafından kullanılmıştır (İraz, 2005: 149). Girişimciliğin Türkiye'de ki gelişimi ise 24 Ocak 1980 kararlarının yürürlüğe girmesiyle ihracata yönelik kalkınma stratejisine geçilmesiyle başlamıştır. 24 Ocak 1980 kararlarıyla ihracata yönelik girişimciliği desteklemeye yönelik politikalarına ağırlık verilmeye başlanmıştır (Müftüoğlu & Durukan, 2004: 8).

Çevre, insanlar, diğer canlılar ve doğal yapı üzerine insanlar tarafından eklenen faaliyetlerden oluşan fiziki ve sosyal sistemdir. Çevre kirliliği ise, insan faaliyetleri sonucu çevresel dengenin bozulması ve doğal yapının bozulmasıdır. Diğer bir deyişle, çevre kirliliği insanların yaşadığı çevredeki bir takım maddelerin miktarını artırması ve bu durumun insan hayatını olumsuz olarak etkilemesi olarak da tanımlanmaktadır (Kalburan & Haşılıoğlu, 2013: 977). Çevresel bilinç; çevrenin sürdürülebilir bir düzeyde kullanılması ve çevreye zarar verilmemesinin öneminin kavranmasıyla ilgiliyken (Gürel, 2008: 56); çevresel duyarlılık, insanların çevre sorunlarına karşı olumlu faaliyetlerde bulunma isteğinde olması halini (Çabuk & Karacaoğlu, 2003: 191) ifade etmektedir.

Girişimciler mal ve hizmetlerde değişiklik yaparak ya da yeni mal ve hizmetler ortaya koyarak müşteri ihtiyaçlarını karşılamaya çalışırlar. Ancak son dönemlerde müşteri odaklı olarak gelişen girişimcilik kavramı ile çevre faktörünün de dikkate alınması gerektiği anlayışı yayılmıştır. Dolayısıyla girişimciler mal ve hizmet üretirken doğal çevre unsurlarına önem vermeye başlamışlar ve atıkların azaltılması, yeşil ürünlerin tasarlanması gibi çevreye duyarlı üretim anlayışını benimsemeye başlamışlardır. Böylece, girişimcilik kavramından ekogirişimcilik kavramına doğru bir yöneliş başlamıştır (Aykan, 2012: 197). Ekogirişimcilik kavramı, girişimcilik ve ekoloji kavramlarının birleşmesi ile ortaya çıkmış ve işletmelerin faaliyetlerini gerçekleştirirken bu faaliyetleri ile toplum üzerindeki katkısının artırılması ve çevre üzerindeki olumsuz etkilerinin azaltılması anlamına gelmektedir (Schaper, 2002: 12). Girişimcilik, kavramı günümüze kadar hep kar anlayışı ile hareket eden, ekolojik unsurları dikkate almayan bir alan olarak gelişmiştir. Ancak, insanların çevre duyarlılığının artması ve çevre problemlerinin kitle iletişim araçlarında yer alması nedeniyle girişimciler ve işletmeler faaliyetlerinde çevre faktörlerini dikkate almaya başlamışlardır. Bu durum ekogirişimcilik kavramının ortaya çıkmasında etkili olmuştur (Aydın & Çakar, 2013: 59).

Ekogirişimcilik ile ilgili literatürdeki çalışmalardan bazıları şunlardır:

✓ Yöneticilerin dış çevre faktörlerini ne kadar etkilediklerini, dış çevreyi ne kadar belirsiz ve karmaşık olarak gördüklerini araştırmak amacıyla Naktiyok (1995) tarafından yapılan çalışmanın ana kütlesini İstanbul Sanayi ve Ticaret Odasına kayıtlı özel işletmeler oluşturmaktadır. Bu işletmelerden çalışan sayısı 50'nin üzerinde olan 20 firmanın üst düzey yöneticilerinden anket tekniği kullanılarak veri

toplanmıştır. Araştırma sonucunda, işletmelerin örgüt kaynaklarını etkili bir şekilde kullanmadıkları, çevre konusunda kapsamlı ve tutarlı bir politikalarının olmadığı görülmüştür. Ayrıca, işletmelerin geneli çevre konusunda bazı yasal boşlukların bulunduğunu, devletin gerekli koordinasyonu sağlamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

✓ İşletmelerin çevre performansına ve işletme performansına ISO 14001 Çevre Yönetim Sisteminin etkisini araştırmak, işletmelerin çevre konularına yaklaşımlarını öğrenmek ve ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi belgesine sahip olma ile işletmelerin kirliliği önlemek için ayırdığı kaynak arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla Yüksel (2003) tarafından bir çalışma yapılmıştır. ISO 14001 ÇYS (Çevre Yönetim Sistemi) belgesine sahip 100 işletme ve ISO 14001 ÇYS (Çevre Yönetim Sistemi) belgesine sahip olmayan 500 işletme içerisinde 105 işletme ile anket tekniği kullanılarak bilgi toplanmıştır. Araştırma sonucunda, ISO 14001 ÇYS (Çevre Yönetim Sistemi) belgesine sahip olan işletmelerin üretim faaliyetlerinde çevreyi dikkate aldıkları, bu belgeye sahip olan işletmelerin çevreye duyarlı üretim faaliyetleri uygulama düzeyleri ortalaması uygulamayan işletme ortalamalarından daha yüksek olduğu görülmüştür.

✓ İşletmelerin çevre konusunda uygulama alanında var olan boşlukları doldurmak ve çevresel duyarlılığı örgütsel davranışa uyarlamak amacıyla Safyan (2004) tarafından bir çalışma yapılmıştır. Araştırma, Çerkezköy Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren 100 işletmeden anket tekniği ile veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda, bu işletmelerden %16'sı çevresel bir politikaya sahip ve bunu kamuoyu ile paylaşmıştır. Eğitim seviyesi yüksek olan yöneticilerin çevreye daha duyarlı olacağı ve eğitim seviyesi azaldıkça çevresel duyarlılığının azalacağı yönünde de analizler yapılmış, ancak eğitim düzeyi arttıkça yöneticilerin maliyetleri yükseltmemek için çevreyle ilgili faaliyetlere yeterince önem vermemeye başladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

✓ ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi sertifikası almış olan işletmelerin sisteme geçerken karşılaştıkları zorlukları ve sistemi uyguladıktan sonraki sonuçları ortaya koymak amacıyla Gülçiçek (2007) tarafından bir çalışma yapılmıştır. Araştırmanın ana kütesini ISO 14001 belgesine sahip olan işletmeler oluşturmaktadır. Anket tekniği kullanılarak 52 işletme ile görüşülmüştür. Araştırma sonucunda, bu işletmelerin ISO 14001 belgesi almasındaki sebebin büyük işletmelerde müşteri istekleri, küçük işletmelerde ise tepe yönetiminin isteği olduğu görülmüş. Ayrıca, pazar payını artırmak, kalitede iyileşmeyi sağlamak ve müşteri memnuniyetini artırmak da bu belgenin alımında etkili olduğu tespit edilmiştir.

✓ İşletmelerin çevre yönetim ve çevreye duyarlı üretim konusuna yaklaşımlarını değerlendirmek ve işletmelerin çevreye karşı sosyal sorumluluk bilinciyle hareket edip etmediklerini tespit etmek amacıyla Gül (2007) bir çalışma yapılmıştır. Bu amaçla, araştırma Gaziantep, Kahramanmaraş ve Adana illerinde faaliyet gösteren çeşitli sektörlerdeki 71 işletme ile anket tekniği kullanılmıştır. Araştırma sonucunda, işletmelerin büyük çoğunluğunun çevresel duyarlılık faaliyetinden beklentilerinin karlılığı artırmak olduğu ve ISO 14000 çevre yönetim sistemi belgesine sahip olan işletmelerin az olduğu ancak çevre bilincinin giderek arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

✓ İşletmeleri ISO 14001 belgesi almaya yönelen nedenleri araştırmak amacıyla Akatay ve Aslan (2008) tarafından bir çalışma yapılmıştır. Araştırmanın ana kütesini Türkiye'de faaliyet gösteren ISO 14001 belgesine sahip olan işletmeler oluşturmaktadır. Bu işletmelerden 71'i ile anket tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırma 23 farklı şehir ve 20 farklı sektörden oluşmaktadır. Araştırma sonucunda işletmeleri ISO 14001 belgesi almaya yönelen en büyük etkenin çalışanın refahını sağlamak; en düşük etkenin ise yasal zorunluluk olduğu görülmüştür. Ayrıca, işletmedeki üst yönetimin çevre duyarlılığı arttıkça işletmenin de çevre duyarlılığının artacağı sonucuna ulaşılmıştır.

✓ Karaman'da yer alan imalat işletmelerinin çevre yönetimi ile ilgili mevcut durumlarını analiz etmek amacıyla Aydın ve Bedük (2010) tarafından yapılan çalışmada, Karaman Sanayi ve Ticaret odasına kayıtlı işletmelerden 35'i ile anket tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda, işletmelerin büyük çoğunluğu çevre sorunlarının sanayiden kaynaklandığını ve çevre sorunlarının işletmeler tarafından çözümlenmesi gerektiği, çevreye duyarlı üretim faaliyetinin müşteriler tarafından

talep edilmediği, yasal boşlukların olduğu ve yeterli teşvikin olmamasının işletmelerin çevre duyarlılığı konusunda kendilerinin geliştirmemelerindeki sebep oldukları sonucuna varılmıştır.

✓ İşletmelerin çevre yönetimi ile ilgili yaklaşımlarını ortaya koymak, çevresel yenilikleri uygulama düzeylerinin ortaya koymak ve çevresel yeniliğin önündeki engelleri araştırmaktır amacıyla Büyükkökük vd.(2010) bir çalışma yapmışlardır. Araştırmada, Kayseri Organize Sanayi Bölgesinde faaliyet gösteren 75 işletme ile anket yöntemi kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda yüksek maliyetler, pazarın bu yönde bir talebinin olmaması ve ekonomik risklerin çevresel yeniliğin önündeki engeller olduğu görülmüştür.

✓ Adana'da faaliyet gösteren büyük ölçekli perakendeci işletmelerin çevreye duyarlı faaliyetlerini değerlendirmek amacıyla Çabuk vd. (2010) tarafından yapılan çalışmada, 9 işletmeden vaka analizi ile veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda, işletmelerin büyük bir çoğunluğunun çevreye duyarlı uygulamalarını 2000'li yıllardan itibaren başladıkları ve işletmeleri çevre duyarlılığına iten en önemli sebebin çevreye verilen değer olduğu görülmüştür.

✓ Ekogirişimcileri motive eden faktörleri araştırmak ve literatürdeki motivasyon faktörleri ile karşılaştırmak amacıyla Kirkwood ve Walton (2010) tarafından bir çalışma yapılmıştır. Bu amaçla, Yeni Zelanda'da yer alan 14 işletme ile vaka analizi yöntemi kullanılarak gerekli bilgi toplanmıştır. Araştırma sonucunda, ekogirişimciliği motive eden faktörlerin; yeşil değerler, geçimini sağlama, tutku, pazardaki boşluğu doldurmak ve kendi işinin patronu olmak olduğu görülmüştür. Ayrıca ekogirişimcilik ve girişimciliğin motivasyon faktörlerinin benzer olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

✓ Malatya'da faaliyet göstermekte olan perakende işletmeleri yöneticilerinin çevrenin korunması hakkındaki mevzuatı nasıl değerlendirdiklerini belirlemek amacıyla Gök ve Türk (2011) tarafından bir çalışma yapılmıştır. Bu amaçla, Malatya Sanayi ve Ticaret Odasına kayıtlı 3100 işletmeden 874 işletme ile anket tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda, yöneticilerin çevre ile ilgili mevzuat hakkında bilgi düzeyleri arttıkça çevrenin korunması ile ilgili düşünce ve uygulamalarının arttığı ve yöneticilerin çevre kirliliği ile ilgili görüşlerinin dağılımında eğitim seviyesinin etkili olduğu görülmüştür.

✓ KOBİ'lerin yeşil faaliyetlerini, yeni olan yeşil girişimcilik faaliyetlerini incelemek ve yeşil girişimciliği tetikleyen ve engelleyen etmenleri araştırarak bu konudaki mevcut bilgileri artırmak amacıyla Pachaly (2012) bir çalışma yapmıştır. Araştırmada, 38 ülkede faaliyet gösteren perakende, sanayi ve hizmet işletmelerine anket tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda; yeşil girişimciliğin önündeki en büyük engelin talep eksikliği olduğu ve en önemli tetikleyici faktörlerin ise rekabet avantajı sağlamak ve kamu desteği olduğu görülmüştür.

✓ Paramashivaiah vd. (2013), Mühendislik mezunu ve İşletme Yönetimi yüksek lisans mezunu olan öğrencilerin yeşil girişimcilik sürecinde karşılaştıkları engelleri ve motivasyon faktörlerini ortaya koymak amacıyla bir çalışma yapmışlardır. 115 işletme yöntemi bölümü yüksek lisans öğrencisi ve 115 mühendislik bölümü öğrencilerinden anket tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda, girişimci olmak isteyen yeni mezunların yeşil iş fırsatlarına ilgili oldukları fakat üretilen ürünlerin pazarlanması için gerekli olan mali destek konusunda endişeli olduğu görülmüştür. Motivasyon ve engeller konusunda iki bölüm arasında farklılık görülmemiştir.

✓ Bireysel yaratıcılığın ekogirişimcilik üzerindeki etkisini araştırmak için Aydın ve Çakar (2014) İzmir Ticaret Odası Geri Dönüşüm Grubu'na dâhil olan 123 işletmeye ulaşılarak anket yöntemi kullanarak veri toplamışlardır. Araştırma sonucunda, bu işletmelerin ekogirişimcilik ölçeğinde yer alan zayıf yapısal etkileri dikkate aldıkları, bireysel yaratıcılık ve ekogirişimcilik değişkenleri arasında ilişki olduğu ve örnek grubunun bireysel yaratıcılık düzeyinin düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

✓ Gül (2014), tarafından yapılan çalışmada, çevresel bilinç, çevresel duyarlılık ve ekogirişimciliğin güçlü yapısının ekogirişimcilik yönelimine etkisini araştırılmıştır. Bu amaçla, Gaziantep Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde 233 öğrenci üzerinde anket tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırma sonucunda, çevresel bilinç, çevresel duyarlılık, ekogirişimciliğin güçlü yapısı, cinsiyet, yaş ve öğrenim türü ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı ilişki bulunmuştur. Ayrıca; çevresel bilinç, çevresel duyarlılık ve ekogirişimciliğin güçlü yapısı arttıkça ekogirişimcilik yöneliminin de arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

3. MATERYAL VE YÖNTEM

Girişimcilik ve ekoloji kavramlarının birleşmesiyle ortaya çıkan ekogirişimcilik kavramı, girişimcilerin faaliyetlerini yerine getirirken çevreye önem vermesini ifade etmektedir. Çevreye duyarlı girişimciler ve çevreye duyarlı girişimcilik faaliyetlerinin artması ile ekonominin gelişmesinde büyük bir etkiye sahip olan girişimler çevreye duyarlı üretim faaliyetleri ile gelecek nesil için daha temiz bir çevre ortaya çıkarabilmektedirler. Özellikle çevre ve girişimcilik ile ilgili bilgi düzeyinin artırılmasında üniversiteler büyük bir etkiye sahiptir. Bu nedenle; çalışmada ana kütle olarak geleceğin girişimci adayları olan üniversite öğrencileri tercih edilmiştir.

Araştırmanın amacı; ön lisans öğrencilerinin çevresel bilinç, çevresel duyarlılık, ekogirişimciliğin güçlü yapısı ve demografik faktörlerin ekogirişimcilik yönelimi üzerindeki etkisini araştırmaktır.

Araştırmada anket tekniği kullanılarak veri toplanmıştır. Anket formu 5 bölüm ve 23 sorudan oluşmaktadır. Birinci bölümde, çevresel bilinç ile ilgili 6 adet soru yer almaktadır. İkinci bölümde çevresel duyarlılık ile ilgili 6 adet soru sorulmuştur. Bu sorular Yeşilyurt vd. (2013) tarafından geliştirilen “*Çevre Bilinci Ölçeği*”nden alınmıştır. Üçüncü ve dördüncü bölümlerde, ekogirişimciliğin güçlü yapısı ve ekogirişimcilik yönelimi ile ilgili 11 adet soru yer almaktadır ve bu sorular Aydın ve Çakar’ın (2014) çalışmalarında ilk defa literatürden yararlanarak oluşturdukları “*Ekogirişimcilik Ölçeği*”nden faydalanılarak oluşturulmuştur. Beşinci bölümde ise demografik sorulara (cinsiyet, yaş, bölüm, öğrenim türü, sınıf, ailenin aylık geliri) yer verilmiştir.

Bu çalışmada; Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Düziçi Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinden anket tekniği ile veri toplanmıştır. Tesadüfi olmayan kolayda örneklem alma yöntemi kullanılarak Yönetim ve Organizasyon, Muhasebe ve Vergi, Mülkiyet Koruma ve Güvenlik, Bilgisayar Teknolojileri bölümlerinde okuyan toplam 235 öğrenciden veri toplanmıştır. Tablo 1’de Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Düziçi Meslek Yüksekokulu öğrenci sayısı yer almaktadır.

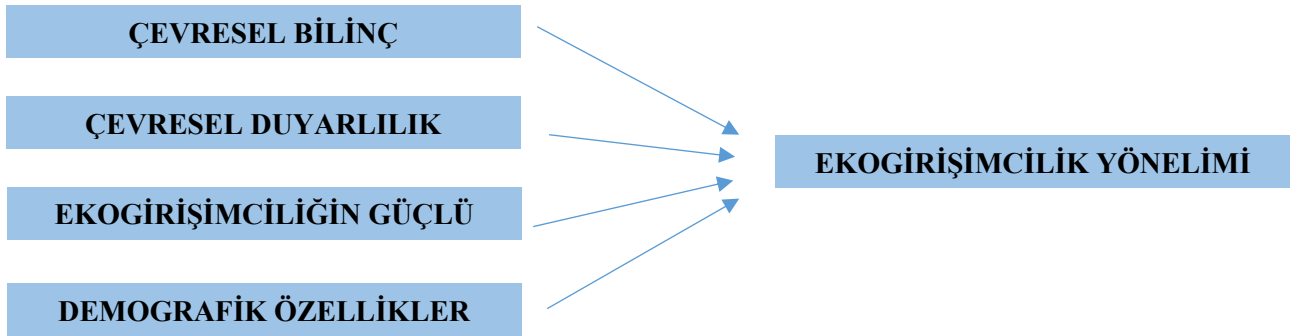
Tablo 1. Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Düziçi Meslek Yüksekokulu Öğrenci Sayısı

BÖLÜMLER	Ana kütle		Örneklem	
	Sayı	Yüzde	Sayı	Yüzde
Yönetim ve Organizasyon	113	23,4	59	25,1
Muhasebe ve Vergi	118	24,4	54	23,0
Bilgisayar Teknolojileri	161	33,3	61	26,0
Mülkiyet Koruma ve Güvenlik	91	18,9	61	26,0
Toplam	483	100	235	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi, Düziçi Meslek Yüksekokulu’nda toplam 483 öğrenci yer almaktadır. Toplam 483 öğrenciden 235’ine anket yapılmıştır. Örneklemin ana kütle temsil etme oranı 0,486’dır.

3.1.Araştırmanın Teorik Modeli ve Hipotezler

Bu çalışmada çevresel bilinç, çevresel duyarlılık, ekogirişimciliğin güçlü yapısı ve demografik özelliklerin ekogirişimcilik yönelimi üzerindeki etkisi araştırılmıştır. Bu kapsamda araştırmanın modeli şeklindeki gibidir.

Şekil 1. Araştırmanın Modeli

Teorik modelde görüldüğü üzere araştırmamızın hipotezleri şunlardır:

H₁: Çevresel bilinç ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₂: Çevresel duyarlılık ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₃: Ekogirişimciliğin güçlü yapısı ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H₄: Öğrencilerin demografik özellikleri ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H_{4a}: Öğrencilerin cinsiyeti ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H_{4b}: Öğrencilerin yaşı ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H_{4c}: Öğrencilerin bölümü ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H_{4d}: Öğrencilerin sınıfı ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H_{4e}: Öğrencilerin ailelerinin aylık geliri ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

4.ARAŞTIRMANIN BULGULARI

Bu bölümde, verilerin analizinde SPSS 22,0 (Statistical Packet For Social Scieeces) programı kullanılmıştır. Bu kapsamda verilerin analizinde; frekans tabloları, faktör analizi, güvenilirlik analizi, t testi, F testi, korelasyon ve regresyon analizlerine yer verilmiştir.

4.1.Örneklem Özelliklerine Ait Frekans Tabloları

Demografik bulgularda öğrencilerin yaşı, cinsiyeti, bölümü, sınıfı ve ailesinin aylık geliri gibi faktörler yer almaktadır.

Tablo 2. Araştırmaya Katılanların Demografik Özellikleri

Cinsiyet	N	%	Bölüm	N	%
Kadın	122	51,9	Muhasebe ve Vergi	54	23,0
Erkek	113	48,1	Yönetim ve Organizasyon	59	25,1
Toplam	235	100	Bilgisayar Teknolojileri	61	26,0
			Mülkiyet Koruma ve Güvenlik	61	26,0
			Toplam	235	100
Yaş	N	%	Ailenin Aylık Geliri	N	%
18-20	121	51,5	0-1.300 TL	118	50,2
21-23	94	40,0	1.300-2.000 TL	68	28,9
24-26	11	4,7	2.001-3.000 TL	21	8,9
27 ve üzeri	9	3,8	3.001 TL ve üzeri	28	11,9
Toplam	235	100	Toplam	235	100
Sınıf	N	%			
1.Sınıf	106	45,1			
2.Sınıf	129	54,9			
Toplam	235	100			

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyete göre dağılımı incelendiğinde; %51,9'u kadın öğrenci iken, %48,1'i erkek öğrencidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin, yaş gruplarına göre dağılımı incelendiğinde; %51,5'i 18-20 yaş aralığında, %40'ı 21-23 yaş aralığında, %4,7'si 24-26 yaş aralığında ve %3,8'i 27 yaş ve üzerindedir. Öğrencilerin %25,1 Yönetim ve Organizasyon Bölümü, %23,0 Muhasebe ve Vergi Bölümü, %26,0 Bilgisayar Teknolojileri Bölümü ve %26,0'sı Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü öğrencisidir. Araştırmaya katılan öğrencilerin, sınıflara göre dağılımı incelendiğinde; %45,1'i 1. sınıf öğrencisiyken, %54,9'u 2. sınıf öğrencisidir. Son olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin, ailelerinin aylık gelirine göre dağılımı incelendiğinde; %50,2'sinin 0-1.300 TL arasında, %28,9'unun 1.301-2.000 TL arasında, %8,9'unun 2.001-3.000 TL arasında ve % 11,9'unun 3.001 TL ve üzerinde ailesinin aylık geliri bulunmaktadır.

4.2.Araştırma Ölçeklerinin Geçerlilik ve Güvenilirliği

Analiz sonuçlarına göre çevresel bilinç boyutu 6 ifadeden, çevresel duyarlılık boyutu 6 ifadeden, ekogirişimciliğin güçlü yapısı 6 ifadeden ve ekogirişimcilik yönelimi 5 ifadeden oluşmaktadır. Faktör yük değerleri ,40'ın üzerinde olan ifadelerin faktörlere dağılması için Temel Bileşenler Analizi Varimax rotasyon yöntemi kullanılmıştır. Yapılan analiz sonucunda, çevresel duyarlılık boyutundan iki soru ve ekogirişimciliğin güçlü yapısından iki soru ilgili faktörlere yüklenmediği için analizden çıkartılmıştır. Tablo 3'te faktör analizi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 3. Ekogirişimcilik Yönelimi Değişkenlerine Ait Faktör Analizi

	FAKTÖRLER	FAKTÖR YÜKLERİ			
		F1	F2	F3	F4
Çevresel Bilinç	1-Bir ürün alırken atığının geri dönüşümlü olmasına dikkat ederim.	,558			
	2-Evimizdeki atıkların çok azı dahi olsa sokağa atılmadan çöp kutusuna ulaşmasına dikkat ederim.	,773			
	3-Okul/hastane/alışveriş merkezi gibi ev dışındaki kapalı mekânlarda elimdeki çöplerin çöp kutusuna ulaşmasına dikkat ederim.	,695			
	4-Yazı yazdığım kâğıtların her iki yüzünü de kullanmaya özen gösterir.	,463			
	5-Kendi aracım olsa bile, hava kirliliğini en aza indirmek için genellikle toplu taşıma araçlarını kullanırım.	,713			
	6-Ozon tabakasına zararlı maddeleri içeren tüketim mallarını (deodorant ve diğer spreyleri vb.) kullanmamaya dikkat ederim.	,562			
Çevresel Duyarlılık	1-Okulumuzda çevre temizliği ile ilgili bir faaliyet düzenlenirse gönüllü katılmak isterim.		,558		
	2-Çevre konusunda yapılan seminer, panel, konferans gibi bilimsel çalışmalara katılırım.		,652		
	3-Daha pahalı da olsa çevreye daha az zarar veren ürünleri tercih ederim.		,599		
	4-Öğretim esnasında çevresel konulara daha fazla ağırlık verilmesi gerektiğini düşünüyorum.		,453		
Ekogirişimciliğin Güçlü Yapısı	1-Gelecekte yeşil ürünlere ilişkin artan bir talep olacaktır.			,758	
	2-Gelecekte yeşil işletme karlılığının daha yüksek olacağını düşünüyorum.			,853	
	3-Gelecekte ekogirişimcilik ile ilgili yatırım teşvikleri artacaktır.			,715	
	4-Gelecekte ekogirişimcilik ile ilgili işletim teşvikleri artacaktır.			,550	
Ekogirişimcilik Yönelimi	1-Çevreye duyarlı bir alanda girişime başlamak her zaman istediğim bir şeydir.				,454
	2-Gelecekte yapacağım işin doğal çevrede oluşturacağı olumsuz etkiyi minimum düzeye indirmek benim için çevreye karşı bir görevdir.				,470
	3-Gelecekte yapacağım işin doğal çevrede oluşturacağı olumsuz etkiyi minimum düzeye indirmek benim için kurumsal bir yüküdür.				,542
	4-Ekogirişimciliğe yönelik çevre kuruluşlarından alınan destekler ve yardımlar ekogirişimcilik yönelimini daha da artıracaktır.				,715
	5-Doğal çevrenin sürdürülebilirliği için ekogirişimcilik önemlidir.				,767

Tablo 3'te görüldüğü üzere verilerin faktör analizine uygun olup olmadığını belirlemek için KMO ve Barlett Testi sonuçlarına bakılmıştır. KMO'nun yüksek çıkması ve Barlett testinin anlamlı çıkması verilerin faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir. Yapılan analiz sonucunda KMO , 826 ve Barlett testi anlamlı çıkmıştır. Ayrıca açıklanan toplam varyansın %54,527 olduğu görülmüştür. Sosyal bilimlerde %40-%60 arasında değişken varyans oranları yeterli kabul edildiğinden elde edilen varyans oranının yeterli olduğu söylenebilir.

Tablo 4'te ekogirişimcilik değişkenlerine ait soru sayısı, ortalama, standart sapma ve Cronbach Alfa değerleri yer almaktadır.

Tablo 4. Ekogirişimcilik Yönelimi Değişkenlerine Ait Faktör Analiz

Faktörler	Soru Sayısı	Ortalama	S.Sapma	Cronbach Alfa
Çevresel Bilinç	6	3,6823	,75169	,685
Çevresel Duyarlılık	4	3,6117	,85985	,701
Ekogirişimciliğin Güçlü Yapısı	4	3,8319	,82038	,785
Ekogirişimcilik Yönelimi	5	3,9677	,70041	,729

Tablo 4'te görüldüğü üzere çevresel bilinç ile ilgili 6 soru, çevresel duyarlılık ile ilgili 4 soru, ekogirişimciliğin güçlü yapısı ile ilgili 4 soru ve ekogirişimcilik yönelimi ile ilgili 5 soru yer almaktadır. Ortalama değerlere bakıldığında çevresel bilincin 3,6823; çevresel duyarlılığın 3,617; ekogirişimciliğin güçlü yapısının 3,8319 ve ekogirişimcilik yöneliminin 3,9677 olduğu; en yüksek standart sapma değerinin çevresel duyarlılık (,85985) en düşük standart sapmanın ise ekogirişimcilik yönelimi (,70041) boyutu olduğu görülmüştür. Çevresel bilinç boyutuna ait Cronbach Alfa katsayısının ,685; çevresel duyarlılık ,701; ekogirişimciliğin güçlü yapısı,785 ve ekogirişimcilik yönelimi boyutunun ,729 olduğu tespit edilmiştir.

4.3.T Testi Analizi

T testi iki grubun ortalamaları arasında anlamlı bir farklılığın olup olmadığını tespitinde kullanılan bir yöntemdir (Başaran, 2009: 79). Öğrencilerin cinsiyeti ve sınıfı ile ekogirişimcilik yönelimleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla t testi yapılmıştır. Analiz sonuçları Tablo 5'te yer almaktadır.

Tablo 5. Ekogirişimcilik Yönelimi ve Cinsiyet Değişkeni T Testi

		N	Ort.	t	P	
Ekogirişimcilik Yönelimi	Cinsiyet	Erkek	122	3,8395	-2,966	0,020*
		Kadın	113	4,1062		
	Sınıf	1.Sınıf	106	3,9208	4,043	0,045*
		2.Sınıf	129	4,0062		

*p<0,05, **p<0,01, ***p<0,001

Tablo 5'te görüldüğü üzere öğrencilerin cinsiyeti (t=-2,966 ve p=,020) ve sınıfı (t=4,043 ve p=,045) ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Buna göre kadın öğrencilerin ($\bar{x}=4,1062$) erkek öğrencilere ($\bar{x}=3,8395$); 2.sınıf öğrencilerinin ($\bar{x}=4,0062$), 1.Sınıf öğrencilerine ($\bar{x}=3,9208$) oranla daha fazla ekogirişimcilik yönelimine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre H_{4a} ve H_{4d} hipotezleri kabul edilmiştir.

4.4.ANOVA(F) Testi

ANOVA testi, ikiden fazla ana kütle ortalamasının aynı anda karşılaştırılmasında kullanılmakta ve iki örnek kütle varyansının eşit ya da aynı ana kütlede gelip gelmediğinin ölçülmektedir (Tekin, 2009: 89). Öğrencilerin yaşları ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Ekogirişimcilik Yönelimi ve Yaş ANOVA Tablosu

Değişkenler	Yaş	N	Ort.	S.Sp	df	F	P
Ekogirişimcilik Yönelimi	18-20	121	3,9261	,73271	4	0,514	,726
	21-22	94	3,9851	,63262	4		
	23-25	11	4,0545	1,07737	4		
	27 ve üzeri	9	4,2444	,44472	4		
	Top.	235	3,9677	,70041			

Tablo 6'da görüldüğü üzere öğrencilerin yaşları ile ekogirişimcilik yönelimleri arasında $p>,05$ olduğundan anlamlı bir farklılık ($p=,726$) bulunmamıştır. Sonuç olarak H_{4b} hipotezi reddedilmiştir.

Öğrencilerin bölümleri ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 7'de yer almaktadır.

Tablo 7. Ekogirişimcilik Yönelimi ve Bölüm ANOVA Tablosu

Değişkenler	Bölüm	N	Ort.	S.Sp	df	F	P
Ekogirişimcilik Yönelimi	İşletme Yönetimi	59	4,0339	,56220	3	1,627	,184
	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	54	4,0963	,50017	3		
	Bilgisayar Teknolojisi	61	3,8328	,76086	3		
	Özel Güvenlik ve Korunma	61	3,9246	,87648	3		
Toplam		235	3,9677	,70041			

Tablo 7’de görüldüğü üzere öğrencilerin yaşları ile ekogirişimcilik yönelimleri arasında $p>,05$ olduğundan anlamlı bir farklılık ($p=,184$) bulunamamıştır. Sonuç olarak H_{4c} hipotezi reddedilmiştir.

Öğrencilerin ailelerinin aylık geliri ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını öğrenmek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Test sonuçları Tablo 8’de yer almaktadır.

Değişkenler	Ailenin Aylık Geliri	N	Ort.	S.Sp	df	F	P
Ekogirişimcilik Yönelimi	0-1300	118	4,0271	,67478	3	1,502	,215
	1301-2000	68	3,8853	,75018	3		
	20001-3000	21	3,7524	,73186	3		
	3001 ve üzeri	28	4,0786	,63558	3		
Toplam		235	3,9677	,70041			

Tablo 8. Ekogirişimcilik Yönelimi ve Ailenin Aylık Geliri ANOVA Tablosu

Tablo 8’de görüldüğü üzere öğrencilerin ailelerinin aylık geliri ile ekogirişimcilik yönelimleri arasında $p>,05$ olduğundan anlamlı bir farklılık ($p=,215$) bulunamamıştır. Sonuç olarak H_{4e} hipotezi reddedilmiştir.

4.5.Korelasyon Analizi

Korelasyon analizi, iki sayısal değişken arasında ilişki olup olmadığını ve varsa ilişkinin yönünü ve büyüklüğünü görmek için kullanılan bir yöntemdir. Çalışma kapsamında çevresel bilinç, çevresel duyarlılık, ekogirişimciliğin güçlü yapısı ve ekogirişimcilik yönelimi arasındaki ilişkilerinin yönünü ve derecesini görmek amacıyla korelasyon analizi yapılmıştır. Korelasyon analizi sonuçları Tablo 9’da yer almaktadır.

Tablo 9. Korelasyon Analizi

	1	2	3	4
1.Çevresel Bilinç	1			
2.Çevresel Duyarlılık	,517**	1		
3.Ekogirişimciliğin Güçlü Yapısı	,398**	,458**	1	
4.Ekogirişimcilik Yönelimi	,515**	,589**	,534**	1

* $p<0,05$, ** $p<0,01$, *** $p<0,001$

Tablo 9’da görüldüğü üzere yapılan korelasyon analizi sonucunda; çevresel bilinç ile çevresel duyarlılık arasında pozitif yönlü ve yüksek derecede bir ilişki ($r=,517$); ekogirişimciliğin güçlü yapısı ve çevresel bilinç arasında pozitif yönlü ve orta derecede ilişki ($r=,398$); ekogirişimciliğin güçlü yapısı ve çevresel duyarlılık arasında pozitif yönlü ve orta derecede bir ilişki ($r=,458$); ekogirişimcilik yönelimi ve çevresel bilinç arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde bir ilişki ($r=,515$); ekogirişimcilik yönelimi ve çevresel duyarlılık arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde bir ilişki ($r=,589$); ekogirişimcilik yönelimi ve ekogirişimciliğin güçlü yapısı arasında pozitif yönlü ve yüksek düzeyde bir ilişki ($r=,534$) olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4.6.Regresyon Analizi

Regresyon analizi, bir ya da daha fazla bağımsız değişken ile bağımlı değişken arasındaki ilişkiyi incelemek amacıyla kullanılan bir yöntemdir. Çevresel bilinç, çevresel duyarlılık ve ekogirişimciliğin güçlü yapısının sosyal girişimcilik yönelimi üzerindeki etkisini kapsamlı bir şekilde ortaya koymak amacıyla çoklu regresyon analizi yapılmıştır. Regresyon analizi sonuçları Tablo 10’da yer almaktadır.

Tablo 10. Regresyon Analizi

Bağımsız Değişkenler	Standart Beta Katsayısı(β)	Anlamlılık(p)
Çevresel Bilinç	,224	,000***
Çevresel Duyarlılık	,341	,000***
Ekogirişimciliğin Güçlü Yapısı	,289	,000***

R Değeri = 0,686, Düzeltilmiş R² Değeri = 0,470, F Değeri= 68,274, Durbin-Watson=2,000

* $p < 0,05$, ** $p < 0,01$, *** $p < 0,001$

Tablo 10’da görüldüğü gibi, çevresel bilinç, çevresel duyarlılık ve ekogirişimciliğin güçlü yapısı ekogirişimcilik yöneliminin %47’sini açıklamaktadır. Çevresel bilinç değişkeni ile ekogirişimcilik yönelimi arasındaki ($\beta = ,224$ ve $p = ,000$); çevresel duyarlılık ve ekogirişimcilik yönelimi arasındaki ($\beta = ,341$ ve $p = ,000$) ve ekogirişimciliğin güçlü yapısı ve ekogirişimcilik yönelimi arasındaki ($\beta = ,289$ ve $p = ,000$) ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü olduğu görülmektedir. Buna göre H₁, H₂ ve H₃ hipotezleri kabul edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin çevresel bilinç, çevresel duyarlılık ve ekogirişimcilik yönelimi düzeyi arttıkça ekogirişimcilik yöneliminin de arttığı söylenebilir.

5. SONUÇ

Çevresel sorunlardaki artışla birlikte girişimciler de faaliyetlerinde çevreyi dikkate almaya başlamışlardır. Özellikle çevreye duyarlı faaliyetlerde devletin bir takım teşviklerinin olması, bu yönde bir talebin oluşması ve devletin bir takım yaptırımları ile ekogirişimcilik yönelimi artmaktadır. Bu amaçla bu çalışmada geleceğin girişimci adayları olan üniversite öğrencilerinin ekogirişimcilik faaliyetlerine bakış açılarını ölçmek ve çevresel bilinç ve duyarlılığına sahip öğrencilerin ekogirişimcilik yönelimini araştırmak amacıyla bu çalışma yapılmıştır. Bu çalışma ile hem yeni bir kavram olan ekogirişimciliğe dikkat çekilmiş hem de bu yönde devlet desteği ile yeni bir faaliyet alanının oluşmasında önemli gelişmelerin olması hedeflenmiştir.

Araştırmaya katılan öğrencilerin %51,9’u kadın öğrenci iken, %48,1’i erkek öğrencidir; %51,5’i 18-20 yaş aralığında, %40’ı 21-23 yaş aralığında, %4,7’si 24-26 yaş aralığında ve %3,8’i 27 yaş ve üzerindedir. Öğrencilerin %25,1 Yönetim ve Organizasyon Bölümü, %23,0 Muhasebe ve Vergi Bölümü, %26,0 Bilgisayar Teknolojileri Bölümü ve %26,0’sı Mülkiyet Koruma ve Güvenlik Bölümü öğrencisidir. Sınıflara göre dağılımı incelendiğinde; %45,1’i 1. sınıf öğrencisiyken, %54,9’u 2. sınıf öğrencisidir. Son olarak, araştırmaya katılan öğrencilerin, ailelerinin aylık gelirine göre dağılımı incelendiğinde; %50,2’sinin 0-1.300 TL arasında, %28,9’unun 1.301-2.000 TL arasında, %8,9’unun 2.001-3.000 TL arasında ve % 11,9’unun 3.001 TL ve üzerinde ailesinin aylık geliri bulunmaktadır.

Öğrencilerin cinsiyet ve sınıfı ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla t testi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin cinsiyeti ($t = -2,966$ ve $p = ,020$) ve sınıfı ($t = 4,043$ ve $p = ,045$) ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre kadın öğrencilerin ($\bar{x} = 4,1062$) erkek öğrencilere ($\bar{x} = 3,8395$); 2.sınıf öğrencilerinin ($\bar{x} = 4,0062$), 1.Sınıf öğrencilerine ($\bar{x} = 3,9208$) oranla daha fazla ekogirişimcilik yönelimine sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Kadın öğrencilerin erkek öğrencilerden daha fazla ekogirişimcilik yönelimine sahip olmasının nedeni Arslan (2011)’a göre kız öğrencilerin çevrede olup bitenlere karşı daha dikkatli olmaları ve çevre sorunlarına eğilimlerinin daha yüksek olmalarından dolayıdır. Ayrıca, Bodur’un (2010) çalışmasında 3. ve 4. sınıf öğrencilerinin çevre duyarlılığı 1. Sınıf öğrencilerine oranla daha yüksek çıkmıştır.

Öğrencilerin yaş, bölüm ve ailelerinin aylık gelirleri ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla ANOVA analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda öğrencilerin yaş, bölüm ve ailelerinin aylık gelirleri ile ekogirişimcilik yönelimi arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Yapılan korelasyon analizi sonucunda; çevresel bilinç ile çevresel duyarlılık arasında pozitif yönlü ve yüksek derecede bir ilişki; ekogirişimciliğin güçlü yapısı ve çevresel bilinç arasında pozitif yönlü ve orta derecede ilişki; ekogirişimciliğin güçlü yapısı ve çevresel duyarlılık arasında pozitif yönlü ve orta derecede bir ilişki; ekogirişimcilik yönelimi ve çevresel bilinç arasında pozitif yönlü ve yüksek derecede bir ilişki; ekogirişimcilik yönelimi ve çevresel duyarlılık arasında pozitif yönlü ve yüksek derecede bir

ilişki; ekogirişimcilik yönelimi ve ekogirişimciliğin güçlü yapısı arasında pozitif yönlü ve yüksek derecede bir ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Yapılan regresyon analizi sonucunda, çevresel bilinç değişkeni, çevresel duyarlılık ve ekogirişimciliğin güçlü yapısı ile ekogirişimcilik yönelimi arasındaki ilişkinin istatistiksel olarak anlamlı ve pozitif yönlü olduğu tespit edilmiştir. Sonuç olarak öğrencilerin çevresel bilinç, çevresel duyarlılık ve ekogirişimcilik yönelimi düzeyi arttıkça ekogirişimcilik yöneliminin de arttığı söylenebilir. Ekogirişimcilik ile ilgili devletin bir takım destek ve teşviklerinin artması, yeşil ürünlere yönelik bir talebin oluşması ve yeşil iş fırsatlarının oluşması gibi nedenler ekogirişimcilik yöneliminde etkili olmaktadır. Araştırma sonuçları literatür tarafından desteklenmektedir. Paramashivaiah vd. (2013) tarafından yapılan çalışmada girişimci olmak isteyen yeni mezunların yeşil iş fırsatlarına önem verdikleri; Pachaly (2012) tarafından yapılan çalışmada ise devlet desteği elde etmek ve rekabet avantajı sağlamanın ekogirişimciliğe yönelmedeki etkisinin büyük olduğu görülmüştür. Bu amaçla yükseköğretim kurumlarında çevre ve girişimcilik ile ilgili daha fazla ders verilerek öğrencilerin hem çevre bilincinin artmasında hem de ekogirişimcilik yöneliminde artış sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Akatay, A., & Aslan, Ş. (2008). Yeşil Yönetim ve İşletmeleri ISO 14001 Sertifikası Almaya Yönelten Faktörler. <http://www.sbe.deu.edu.tr/dergi/cilt10.say%C4%B11/10.1%20akatay%20aslan.pdf>. 26.12.2013 , 313-339.
- Aydın, M. E., & Bedük, F. (2010). İşletmelerde Çevre Yönetimi Ve Karaman İli İçin Bir Örnek Uygulama. *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi* , 403-414.
- Aydın, E., & Çakar, U. (2013). Girişimcilik ve Ekolojinin Bütünleşmesi: Ekogirişimcilik. *Finans Politik & Ekonomik Yorumlar Dergisi, Cilt:50; Sayı:581* , 53-61.
- Aydın, E., & Çakar, U. (2014). Ekogirişimcilik ve Yaratıcılık İlişkisi: Geri Dönüşüm Sektörü Üzerinde Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi ,Cilt:21 ,Sayı:1* , 77-89.
- Aykan, E. (2012). Girişimciliğin Değişen Yüzü: Ekogirişimcilik. *Süleyman Demirel Üniversitesi İ.İ.B.F. dergisi, C17,S3* , 195-212.
- Büyükkökük, A., Toksarı, M., & Bülbül, H. (2010). Çevresel Duyarlılık ve Yenilikçilik Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.15, S.3* , 373-393.
- Çabuk, S., İnan, H., & Südaş, H. D. (2010). Gıda Perakendecilerinin Çevre Duyarlılığı Üzerine Bir İnceleme. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Cilt 10, Sayı 3* , 1-10.
- Casson, M. (2005). Entrepreneurship and the Theory of the Firm. *Journal of Economics Behaviour & Organization, Vol.58* , 327-348.
- Dolgun, U. (2003). *Girişimcilik*. Bursa: Alfa Kitapevi.
- Gök, A., & Türk, M. (2011). Perakendeci İşletmelerde Çevreyi Koruma Bilinci Üzerine Bir Araştırma. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi, C.16, S.2* , 125-152.
- Gül, Z. (2007). İşletmelerde Üretim ve Çevreyi Bütünleştirmede ISO 14000 Yaklaşımı: Bir Alan Araştırması. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü* , Yüksek Lisans Tezi, Kahramanmaraş.
- Gül, M. (2014). Ekogirişimcilik: Gaziantep Üniversitesi'nde Bir Uygulama. *Gaziantep Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı* , 1-119, Yüksek Lisans Tezi.
- Gülççek, B. (2007). Türkiye'de Çevre Yönetim Sistemi'ne Geçişte Firmaların Yaşadığı Sorunlar Ve Uygulamadan Elde Ettikleri Sonuçlar. *Celal Bayar Üniversitesi Sosyal*
- İraz, R. (2005). *Yaratıcılık ve Yenilik Bağlamında Girişimcilik ve Kobi'ler*. Konya: Çizgi Kitapevi.

- Kalburan, Ç., & Haşılıoğlu, S. B. (2013). Ekolojik Çevreye Duyarlı İşletmecilik Yaklaşımı:Unilever Örneği. International Conference On Eurasian Economies, 976-982.
- Kirkwood, J., & Walton, S. (2010). How Ecopreneurs' Green Values Affect Their International Engagement In Supply Chain Management. *J Int Entrep* ,DOI 10.1007/s10843-010-0056-8 , 200-217.
- Kirkwood, J., & Walton, S. (2010). What Motivates Ecopreneurs to Start Businesses? *International Journal of Entrepreneurial Behaviour & Research Vol. 16 No. 3* , 204-228.
- Müftüoğlu, T., & Durukan, T. (2004). *Girişimcilik ve Kobi'ler*. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Naktiyok, A. (1995). İşletmelerde Çevre Yönetimi: Bir Uygulama. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü* , Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- P.Paramashivaiah, Puttaswamy, M., & B.K.Suresh, M. (2013). Green Entrepreneurship: A Perceptual Study on Motivation and barriers with special reference to Engineering and MBA Graduates. *Acme Intellects International Journal of Research in Management, Vol- 1 No. 1* , 1-16.
- Pachaly, M. V. (2012). Barriers and Triggers to Green Entrepreneurship: An Exploratory Study. *Erasmus University Rotterdam* , 1-67.
- Safyan, B. (2004). Ekolojik Yönetim: İşletme Yönetiminde Çevre Duyarlılığının Geliştirilmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü* , Yüksek Lisans Tezi, Muğla.
- Schaper, M. (2002). The Essence of Ecopreneurship. *GMI Theme Issue: Environmental Entrepreneurship* , 26-30.
- Yüksel, H. (2003). İşletmelerin Çevreye Duyarlı Üretim Faaliyetlerinin Ampirik Bir Çalışma İle Değerlendirilmesi. *Endüstri Mühendisliği Dergisi* , Sayı: 2, Cilt: 14 , 21-32.